

ЗНАЧЕННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ДОСВІДІ РОБОТИ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Естетичне виховання молоді, на наше переконання, є актуальною проблемою у нинішньому суспільстві. Я, опановуючи спеціальність художника в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького, вважаю, що необхідно виховувати у молодого покоління здатність сприймати, відчувати, розуміти та оцінювати красу навколишньої дійсності, природи, життя і мистецтва. Маємо формувати стійкий інтерес до мистецтва, до духовного збагачення своєї особистості за допомогою знання про ідейно-художні цінності. «Щоб розуміти, переживати й любити живопис, людині треба пройти тривалу школу почуттів... в світі природи» [2, 557]. Студентська молодь має розвивати свої здібності, застосовувати красу у різних сферах життя. Старше ж покоління, в свою чергу, повинно сприяти формуванню у дітей непримиренного ставлення до потворного, антиестетичного в побуті, літературі, музиці, тощо.

Зазвичай естетичне виховання починає прищеплюватися ще змалку, в сім'ї, і це відіграє вагомую роль у подальшому ставленні дитини до того, що її оточує. І, перш за все, це усна народна творчість. Казка – засіб вихователя молодших школярів у формуванні морально-естетичних почуттів. Казки увібрали в себе народну мудрість і життєвий досвід. В.О.Сухомлинський вбачав велике виховне значення в казці, називаючи її колискою думки, яку дитина має запам'ятати на все життя. Казці видатний педагог надавав особлого значення, формуючи естетичну культуру дитини. «Казка, невіддільна від краси, сприяє розвиткові естетичних почуттів, без яких неможливе шляхетність душі, щира чуйність до людського нещастя, горя, страждань. Завдяки казці дитина пізнає світ не тільки розумом, а й серцем» [1, 177].

Головне завдання навчання і виховання – всебічно гармонійно розвинена особистість. Тому важко уявити гармонійний розвиток без естетичного виховання. Варто звернутися до педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського, який наголошував на важливості й місці естетики в навчанні й вихованні. Він розглядав природу джерелом естетичного виховання. Вчив дітей бачити красу навколишнього світу. «У світі є не тільки потрібне, корисне, а й красиве. З того часу, коли людина стала людиною, з тієї миті, коли вона задивилася на квітку і вечірню зорю, вона стала вдивлятися в саму себе. Людина осягла красу. Краса – це глибоко людське! Краса існує незалежно від нашої свідомості й волі, живе в її душі. Краса – це радість нашого життя» [3, 409].

Я вважаю, що варто більше звертати увагу молоді на твори образотворчого мистецтва, музичні композиції та літературу. Якнайбільше заохочувати молодь до відвідувань виставок, зустрічей з відомими і цікавими особистостями, організовувати майстер-класи та давати змогу молодим людям проявляти себе у творчості. В.О. Сухомлинський говорив: «...дитячий малюнок, процес малювання – це частка духовного життя дитини. Діти не просто переносять на папір щось з навколишнього світу, а живуть у цьому світі, входять у нього як творці краси, дістаючи насолоду від неї» [1, 53–54]. Великого значення в естетичному вихованні педагог надавав музиці. «Музика тісно пов'язана з ліричною поезією і є немовби наступною сходинкою в духовному розвиткові людини. У вихованні музикою прослідковується єдність моральної, емоційної і естетичної сфер людини» [2, 553]

Отже, естетичне виховання значною мірою впливає на взаємодію особистості і середовища. Середовище – це те оточення, яке людина сприймає, на яке реагує, з яким вступає в контакт. Виховання здатне змінити ставлення особистості до навколишнього середовища, людей, речей, умов життя і діяльності. Виховання моральних, інтелектуальних, естетичних почуттів має практичну цілеспрямованість: навчити молоду людину керувати своїми бажаннями, свідомо обмежувати їх, бути їхнім володарем, виховувати в собі шляхетні людські потреби.

Список використаних джерел:

1. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: в 5-ти т. – Т. 3. – К. : Радянська школа, 1977. – 283 с.
2. Сухомлинський В. О. Народження громадянина / В.О.Сухомлинський // Вибрані твори: в 5-ти т. – Т. 3. – К. : Радянська школа, 1977. – 665 с.
3. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину / В.О.Сухомлинський // Вибрані твори: в 5-ти т. – Т. 2. – К. : Радянська школа, 1976. – 570 с.

Науковий керівник: к. пед. н., доцент Лещенко І. Т.

Т. С. Зорочкіна

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

САМООСВІТА – ГОЛОВНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Теоретичний аналіз проблеми підготовки вчителя початкової школи до професійного самовдосконалення в педагогічній теорії та практиці діяльності вищих навчальних закладів України та зарубіжних країн зокрема Великої Британії, засвідчив, що значна увага приділяється вивченню методологічних, теоретичних, методичних аспектів підготовки майбутнього педагога. Незважаючи на світовий досвід, професійна підготовка майбутнього вчителя до професійного самовдосконалення не набула комплексного, системного висвітлення на початку ХХІ століття.

Аналіз теоретико-гносеологічних знань свідчить, що професійний саморозвиток є інтегративним творчим процесом свідомого особистісного становлення, у результаті якого відбувається формування мотиваційної, когнітивної, ціннісної та діяльнісної сфер фахівця; професійно-особистісний саморозвиток здійснюється за допомогою механізмів самопізнання, самоорганізації, самоосвіти, самооцінки, саморегуляції, як прагнення до самоактуалізації на основі розвитку професійного мислення, реалізації творчого потенціалу, різноманітних форм дослідницької діяльності та інших способів інтенсифікації цього процесу; самовдосконалення є найважливішим шляхом формування себе не тільки як професіонала, а перш за все як особистості, розвитку своїх здібностей, набуття знань і вмінь [1].

Більш серйозний акцент у британських ВНЗ відводиться самостійній роботі студентів, на здатності до самонавчання та вмінні здобувати знання без допомоги викладача. Успішність студентів оцінюється за результатами складання письмових робіт, головним чином академічних есе [2].

У цих умовах зростає значення самонавчання. Самонавчання стає необхідним у пристосуванні до змін на ринку праці у ХХІ столітті людина буде змушена багато разів змінювати роботу та зважати на старіння раз набутих знань до самонавчання треба приготувати тобто багато разів вправлятися в ситуації коли учень планує власне навчання і потім сам вчиться. Самонавчатися – це виробити вміння пошуку і критичного використання джерел інформації від бібліотек до Інтернету навчити аналізу і синтезу даних при цьому змінюється роль вчителя він не стільки постачає знання скільки допомагає учневі творити і реалізовувати програми самонавчання [3].

Рябова Е. розуміє під самоосвітою здійснювану людиною пізнавальну діяльність, яка:

- по-перше, здійснюється добровільно;
- по-друге, управляється самою людиною;
- по-третє, необхідна для вдосконалення будь-яких якостей людини, і сама людина це усвідомлює [4].

Филипська В. наголошує, що під самоосвітою розуміється одночасне набування нових знань і вдосконалення своїх здібностей, формування вмінь і навичок самостійної роботи: